

Drets relacionats amb la intimitat i la confidencialitat

D'una banda, la Carta de drets i deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària, sota el paraigua dels drets relacionats amb la intimitat, reconeix el dret a decidir qui pot ser present als actes sanitaris. El Síndic ja va fer referència a aquest dret en l'informe de l'any 2010, amb relació a les persones que, per la seva especial situació de vulnerabilitat, necessitaven l'acompanyament dels seus familiars durant els diversos actes sanitaris que els afectaven.

Enguany, les queixes relacionades amb la intimitat més destacables fan referència al dret de limitar la presència d'investigadors, estudiants o altres professionals que no tinguin una responsabilitat directa amb l'atenció que cal prestar, llevat dels casos de professionals que, per la seva responsabilitat, hi hagin de ser ineludiblement presents.

El respecte a la intimitat, reconegut en la Constitució, és un dret fonamental lligat a la dignitat de la persona i, en l'àmbit sanitari, fa referència al respecte que s'ha de tenir envers els pacients en tots els actes sanitaris que conformen un procediment assistencial. També, en el conjunt de la normativa sanitària, s'estableix com a dret dels pacients el respecte a la seva personalitat, dignitat humana i intimitat, i la confidencialitat de tota la informació relacionada amb el seu procés assistencial.

Cal evitar interrupcions en la consulta mèdica per preservar el dret a la intimitat del pacient

Com a criteri general, només el professional que té una responsabilitat directa en l'atenció del pacient serà present en l'acte mèdic concret que s'hagi de dur a terme i, excepcionalment, hi podran ser presents altres persones relacionades, sempre que el pacient no s'hi oposi, i sempre tenint present que estan obligades a mantenir la confidencialitat de la informació que en puguin obtenir. En aquest sentit, la presència de personal que no és estrictament necessari és contrària al dret a la intimitat del pacient, sigui sanitari o no sanitari.

Aquest dret s'ha de respectar, tant pel que fa a qualsevol acte assistencial que calgui fer (explo-

ració mèdica, realització d'una prova, etc.) com pel que fa a la informació que el pacient facilita en una consulta. De la mateixa manera, per preservar el dret a la intimitat dels pacients que són atesos en una consulta, cal evitar qualsevol interrupció innecessària.

Amb referència a les queixes rebudes, el Síndic ha recordat el dret de les persones a ser ateses d'acord amb les garanties d'intimitat, autonomia i dignitat, cosa que també fa millorar la confiança com a element fonamental de la relació metge-pacient i, en els casos en què se n'ha constatat una efectiva vulneració, ha demanat que es prenguin mesures correctores per evitar-ho.

D'altra banda, la denúncia que no es garantia la protecció de dades de les usuàries que interrompien el seu embaràs en centres aliens a la sanitat pública va fer que el Síndic obrís una actuació d'ofici l'any 2010 sobre aquesta qüestió i d'altres de relacionades amb la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE), amb l'objectiu de garantir el dret a la intimitat i la confidencialitat de les dades.

No s'ha garantit la confidencialitat de les dades referides a dones que han interromput voluntàriament l'embaràs

La Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, preveu que tota persona té dret que es respecti la confidencialitat de les dades que fan referència a la seva salut.

De la mateixa manera, la Carta de drets i deures recull explícitament el dret a la confidencialitat de la informació i explica que aquest dret significa que la informació relativa a les dades dels actes sanitaris s'ha de mantenir dins del secret professional estricte i del dret a la intimitat del pacient, i ressalta que això és especialment important en aquells tipus de dades que poden ser més sensibles, com ara, entre d'altres, les relatives a la pròpia salut.

També la Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs, estableix que els centres que duguin a terme la IVE han d'assegurar

la intimitat de les dones i la confidencialitat en el tractament de les seves dades de caràcter personal.

De la informació que es va rebre del Departament de Salut sobre aquest punt se'n desprèn que s'estan aplicant les mesures de seguretat que exigeix la normativa i no s'ha detectat cap incompliment relatiu a la confidencialitat de les dades.

No obstant això, no ha estat així en els casos en què, després de la IVE, la interessada ha demanat el reemborsament de les despeses que prèviament havia hagut d'abonar, ja que no s'ha articulat cap sistema que permeti garantir el dret a la intimitat de les interessades i, consegüent-

ment, tota la cura que s'ha tingut a dissociar les dades personals de les assistencials en el procediment d'IVE, com estableix la normativa, no s'ha aplicat en el procés de rescabament.

Si bé aquesta situació ha quedat resolta amb l'adjudicació, al final d'any, de les IVE amb finançament públic a dues clíniques, de manera que les interessades ja no hauran d'avançar anticipadament l'import de la intervenció i esperar que el CatSalut els la reemborsi posteriorment, el Síndic ha posat de manifest que durant més d'un any no s'ha garantit el dret a la intimitat de les dones que han demanat el reemborsament de la IVE que van haver d'anticipar, per la qual cosa s'ha contravingut la normativa esmentada.

Queixa 05858/2010

La persona interessada es queixa perquè mentre la visitava el metge avaluador de l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM), aquest va atendre diverses trucades telefòniques i altres professionals van irrompre a la consulta amb qüestions alienes al seu cas.

L'Administració informa que el professional que la va atendre compagina les funcions pròpies de metge avaluador amb d'altres de responsabilitat i que de vegades ha de resoldre qüestions que no admeten demora.

El Síndic considera que la intimitat a què té dret el pacient que acudeix a una consulta mèdica i el respecte que es mereix fa que no siguin admissibles les interrupcions telefòniques i l'entrada d'altres professionals aliens i, en cap cas, el càrrec que ocupa el metge pot ser utilitzat per justificar les interferències en la visita.

També recorda la necessitat de respectar el dret a la intimitat dels pacients i suggereix la introducció de mesures correctores. L'Administració accepta el suggeriment.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2011. Per accedir al document complet, cliqueu aquí.